

Motion till riksdagen 2021/22:3406

av Elisabeth Falkhaven och Emma Hult (båda MP)

Skydda mer hav

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att skyndsamt arbeta för att skydda mer hav, i Sverige och i världen, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att arbeta för att ett havsavtal, likt Parisavtalet, kommer till stånd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Haven är alltings moder. Friska levande hav är helt avgörande för en väl fungerande planet och oss människor. Livet började en gång i haven och livet kommer alltid att vara beroende av haven. De täcker två tredjedelar av planetens yta och vartannat andetag vi tar kommer från syre producerat i haven.

Haven är också hem för en ofantlig artrikedom på vår planet. De känns oändliga, men sanningen är en annan. Minst hälften av havets fiskar och ryggradsdjur har redan fiskats upp av oss människor och fortsätter vi i den här takten med plastskräpet så kommer vi ha mer plast än fisk i havet om bara 30 år.

Vi måste helt enkelt vända trenden. Att gemensamt förvalta våra hav är en ödesfråga lika stor och viktig som klimatfrågan och massutrotandet av arter, den biologiska mångfalden.

Länge har isbjörnarna varit en symbol för miljörelsen och klimatförändringarna – för när Arktis smälter får det förödande konsekvenser. Enligt beräkningar av IPCC kommer Arktis att vara isfritt vart hundra år vid 1,5 grads ökning av medeltemperaturen på vår jord. Vid 2 graders ökning kommer Arktis att vara isfritt vart tredje år. Förstår vi ens vad det kommer att leda till för haven, för den biologiska mångfalden i haven, fisken och fisket?

En slutsats av dessa dystra fakta är att vi behöver skydda mer hav, skydda från fiske, från naturresursutvinning och från sjöfart.

Om vi vill ha levande hav krävs dels stora områden som är skyddade men också ”skyddade farleder” där både flora och fauna kan förflytta sig tryggt och säkert från det ena området till det andra. Sammanhängande nätverk och skyddade områden där livet får en chans att växa till sig innebär att i vissa fall behöver också områden skyddas som har lägre biologiska värden för att på så sätt kunna binda samman värdefulla ekosystem.

I FN:s konvention för biologisk mångfald (CBD) och i Agenda 2030 finns mål om ökat skydd av världshaven. Men som de flesta mål inom miljö, klimat och natur nås inte målen. Idag är endast knappt 8 % av världshaven skyddade¹. Därtill finns det olika skydd och ofta är skydden inte alls tillräckliga då exempelvis fiske med redskap som förstör får fortsätta i flera av de skyddade områdena. Även i Sverige tillåts fiske med skadliga fiskemetoder i nästan alla svenska skyddade områden.

Vi måste öka takten och skydda mer av våra hav. Minst 30 procent av våra hav måste skyddas enligt forskningen. EU:s nya strategi för biologisk mångfald säger att 30 procent av europeiska hav ska vara skyddade till 2030 och 10 procent av dessa ska ha strikt skydd. Liknande målsättningar diskuteras internationellt. Även vi i Sverige har en sådan målsättning som förslag av Miljömålsberedningen. Vi behöver agera skyndsamt för att gå från förslag till verkstad.

Haven och livet i haven behöver våra röster, de har inga egna. Idag finns många olika hot mot livet i haven där klimatförändringarna, miljöföroreningar, ljudföroreningar och utfiskningen av haven är några av de viktigaste. Världssamfundet behöver sätta sig ned tillsammans för att arbeta fram ett internationellt havsavtal, likt Parisavtalet, med mål inom olika områden som är viktiga för friska och välfungerande hav och som vi tillsammans tar på oss ansvar för att arbeta för att uppnå.

Elisabeth Falkhaven (MP)

Emma Hult (MP)

¹ <https://www.protectedplanet.net/en/thematic-areas/marine-protected-areas>.